

Rapport in het kort

Samenvatting, conclusie en aanbevelingen

De samenvatting, conclusie en aanbevelingen zijn geschreven in het Nederlands en het Papiaments. De Rekenkamer wil hiermee bereiken dat meer mensen kennis kunnen nemen van de inhoud van het rapport.

Samenvatting

Voor een doelmatige uitvoering van de begroting machtigt de verantwoordelijke minister functionarissen om namens hem financiële verplichtingen aan te gaan. Om het voor derden inzichtelijk te maken welke personen bevoegd zijn financiële verplichtingen aan te gaan moet een register worden gepubliceerd waarin staat welke personen bevoegd zijn om namens de minister verplichtingen aan te gaan. De eis tot zo'n mandaatregister en op welke wijze deze gepubliceerd dient te worden staat beschreven in artikel 40 van de Landsverordening Comptabiliteit 2010 (Lv CV).

Een goed werkend mandaatregister zorgt ervoor dat derden gemakkelijk kunnen nagaan of de betreffende persoon bevoegd is tot het aangaan van de financiële verplichting. Gaat een derde ondanks het register toch een verplichting aan met een onbevoegd persoon, dan kan de overheid deze verplichting nietig laten verklaren. Op deze manier loopt de overheid dus geen financieel risico ten aanzien van het aangaan van financiële verplichtingen door onbevoegde personen.

Echter, wanneer het mandaatregister niet in overeenstemming met artikel 40 van de Lv CV is gepubliceerd, kan de overheid zich niet beroepen op de nietigheid van aangegane financiële verplichtingen. De overheid loopt dan dus een financieel risico. Om deze reden heeft de Rekenkamer besloten een rechtmatigheidsonderzoek te starten naar de naleving door de ministeries van de artikelen 39 en 40 van de Lv CV. Hieruit voortvloeiend heeft de Rekenkamer de volgende onderzoeksvragen geformuleerd:

- wordt het mandaatregister op zorgvuldige wijze actueel gehouden?
- is het mandaatregister gepubliceerd in overeenstemming met de Lv CV?

- zijn financiële verplichtingen in overeenstemming met de gegeven bevoegdheden aangegaan?

Het onderzoek heeft betrekking op de jaren 2014 en 2015.

Conclusies

❖ Het mandaatregister wordt onvoldoende zorgvuldig actueel gehouden

Op grond van zijn bevindingen is de Rekenkamer van oordeel dat het mandaatregister onvoldoende zorgvuldig actueel wordt gehouden door de ministeries. Dit wordt mede veroorzaakt doordat de ministeries zich onvoldoende bewust zijn van het belang van het mandaatregister. Zichtbare interne controle waaruit blijkt dat is vastgesteld dat de gepubliceerde gegevens volgens het mandaatregister rechtmatig, juist en volledig zijn, ontbreekt.

Bovendien wordt een verandering in bevoegdheid niet altijd op tijd doorgegeven aan het ministerie van Financiën.

❖ Het mandaatregister wordt niet in overeenstemming met de Lv CV gepubliceerd

De Rekenkamer komt tot het oordeel dat het mandaatregister niet in overeenstemming met artikel 40 van de Lv CV is gepubliceerd. Het mandaatregister wordt namelijk niet op tijd en niet volledig gepubliceerd. Dit komt door het ontbreken van voldoende interne controle. Ook is er onduidelijkheid bij de ministeries wie verantwoordelijk is voor een tijdige en volledige publicatie van het mandaatregister. Dit heeft tot gevolg dat bij geen enkel ministerie de verantwoordelijkheid leeft voor een tijdige en volledige publicatie van het mandaatregister.

❖ Niet alle financiële verplichtingen zijn in overeenstemming met de gegeven bevoegdheden aangegaan

Op basis van de bevindingen is de Rekenkamer van oordeel dat er financiële verplichtingen zijn aangegaan die niet in overeenstemming waren met de gegeven bevoegdheden. Dit was het geval bij zeven van de negen ministeries. Intern wordt onvoldoende gecontroleerd of degene die de financiële verplichting aan wil gaan ook daartoe bevoegd is. Zo zijn handtekeningenlijsten niet op tijd vervangen en hebben de ministers van Sociale Ontwikkeling, Arbeid & Welzijn (SOAW) en Onderwijs, Wetenschap, Cultuur & Sport (OWC&S) zich

structureel niet gehouden aan het verbod om zelf financiële verplichtingen aan te gaan. Incidenteel hebben de ministers van Justitie en Gezondheid, Milieu & Natuur ook bestelbonnen ondertekend.

Aanbevelingen

Ter verbetering van de naleving van artikel 39 en 40 van de Lv CV doet de Rekenkamer de volgende aanbevelingen aan de Raad van Ministers:

ten aanzien van het actueel houden van het mandaatregister (§ 4.3):

- zorg voor zichtbare interne controle waardoor vastgesteld kan worden dat de gepubliceerde gegevens volgens het mandaatregister rechtmatig, juist en volledig zijn;
- geef een wijziging van bevoegdheid op tijd door aan het ministerie van Financiën;
- zorg ervoor dat bekend is wat met betrekking tot het mandaatregister is gepubliceerd;

ten aanzien van de publicatie (§ 5.3):

- verbeter de interne controle op het tijdig en volledig publiceren van het mandaatregister binnen de ministeries;
- stel het ministerie van Financiën formeel verantwoordelijk voor het tijdig en volledig publiceren van de door de andere ministeries aangeleverde wijzigingen in het mandaatregister;

ten aanzien van het handelen in overeenstemming met de gegeven bevoegdheden (§ 5.3):

- verbeter de interne controle op de naleving van artikel 39 en 40;
- zorg ervoor dat de betrokken ministers geen financiële verplichtingen meer aangaan;
- zorg ervoor dat veranderingen met betrekking tot de bevoegdheden op tijd aan het ministerie van Financiën worden doorgegeven;
- overweeg om de publicatie van de handtekening van de bevoegde functionaris ook verplicht te stellen.

Overigens merkt de Rekenkamer op dat het op grond van doelmatigheid logisch zou zijn als het ministerie van Financiën de verantwoordelijkheid voor tijdige en volledige publicatie op zich neemt.